

побачивши матір свою, як я вчора, прийнявши дарунок твоїй щирій,

Після експедиції до Аральського моря, під час якої було виконано понад сотні малюнків, Шевченко повертається до Оренбурга. За розпорядженням Бутакова Шевченко оформлює альбом малюнків, що мав доповнювати звіт про виконану на Аралі роботу.

На весні 1850 р. поета заарештували та ув'язнили, звинувативши у порушенні наказу царя не писати й не малювати. Півроку тяглося слідство, а по закінченні Тараса загнали у віддалене Новопетровське укріплення на східному березі Каспійського моря і встановили за ним суворий нагляд. У перші дні перебування в укріпленні Шевченко робить спроби у скульптурі, та для цих занять не було найелементарніших умов.

У серпні 1857 р. Тарас Шевченко вирвався з Новопетровського укріплення на волю. За півроку художник створив майже два десятки портретів та два автопортрети. Протягом свого недовгого життя художник створив понад 60 автопортретів. Портрети М.Щепкіна та А.Олдріджа є найвищим досягненням Шевченка – портретиста останніх років його життя..

Перед визволенням Тарас Григорович мріяв зайнятися гравюрою. Та десятирічне заслання підірвало здоров'я Шевченка, і на 47 році його життя обірвалось.

ШЕВЧЕНКО ЯК БОРЕЦЬ ЗА СВОБОДУ

Олексієвець Я. А., студ. II курсу факультету агрохімії та ґрунтознавства
Науковий керівник – Заздравнова О. І., доктор філос. наук, професор
кафедри філософії

Серед великих літературних творців ім'я Т.Г. Шевченка, річницю від дня народження якого ми відзначає-мо невмирущою любов'ю і славою. Тарас Шевченко — великий легендарний поет казкового краю, художник-мислитель, палкий захисник соціальних та національних інтересів українського народу, великий борець за волю свого народу, свого краю, обстоював права українського народу на його вільний суверенний розвиток. Його безсмертна спадщина — це вершина людського генія.

Тарас Григорович Шевченко — непримиренний борець проти будь-якого гноблення людини людиною, поет-гуманіст, глибоко народний поет. Писати вірші почав ще до звільнення з кріпацтва, бо до 24-х років був кріпаком. У 1840 р. вийшла перша поетична збірка Тараса Шевченка "Кобзар". Самою назвою автор намагався показати, що він виступає співцем народу, його прагнень, сподівань, мрій про кращу долю. «Кобзар» 1840 р. пройнятий стихійним протестом проти тієї несправедливості, яка існувала в Україні. З великої любові поета до України, до свого народу виросла правдива, неповторна поезія «Кобзаря»

*Я так її, я так люблю
Мою Україну убогу,*

*Що прокляну святого бога,
За неї душу погублю!*

Велике значення і вагу для українського національного відродження мають ті поеми Т. Шевченка, де звучить гнів і образа, осуд і нищівна критика, коли поет викриває кривдників народу — царів, панів, тиранів, пока-зує злиденне, важке і убоге життя кріпосного села. Це було рабство цілого народу, його безпросвітні злидні, по-вний занепад, жахливий стан його духовного поневолення.

Велике народне горе, несправедливість, убогість й народну кривду побачив Т. Шевченко, коли він після звільнення з кріпацтва відвідав Україну.

Перебування поета на батьківщині було для нього великим випробуванням, адже він побачив Україну пригнобленою, понівеченою, у ярмі кріпацької важкої праці, у за-пустінні, побачив убоге, без-просвітне життя кріпосних селян, які перебували у суцільній темряві і злиднях.

Поет виступив із протестом проти національного і соціального пригноблення. Біль-шість поезій на цю тему було написано у

1843-1845 рр., які на початку 1846 р. Т. Шевченко звів у велику рукописну збірку «Три літа», до якої увійшли такі твори, як «Розрита могила», «Сліпий», «Наймичка», «Сон», «Єретик», «Кавказ», «І мертвим, і живим...» та ін. В часи ув'язнення Шевченка збірку «Три літа» було відібрано у нього, й вона пролежала у департаменті поліції до 1905 року, поки не була передана Чернігівському музею Т. Г. Шевченка.

Т.Г. Шевченко — поет-борець, поет-бунтар. Він оспівував свободу в умовах кріпосницької держави, в умо-вах самодержавства, серед буднів жандармської дійсності. Він змалював нездоланність людського духу і прагнення до свободи, безстрашних борців і співців свободи.

Кріпацтво ненавидів Т. Шевченко усією душею, а тому захопився ідеями Кирило-Мефодіївського братства і приєднав-ся до нього. Метою радикальної частини то-вариства було повалення самодержавства, ліквідація кріпацтва, об'єднання слов'янських народів у федеративну парламентську республіку.

Його було ув'язнено у 1847 р. в Петропавлівській фортеці, а потім заслано простим сол-датом в Оренбург «за складання революційних і сміли-вих віршів» («Сон», «Кавказ»), «за зухвалу образу царської родини» («Сон»). Цар Микола I власноруч на вирок допи-сав: «Під найпильніший на-гляд із заборонаю писати й малювати».

З заслання повернувся Шевченко хворим, знесиленим, втомленим, але не скореним. Арешти, пере-слідування, заслання, сол-даська муштра підірвали здоров'я великого поета. Він помер передчасно 10 берез-ня 1861 р. У травні 1861 р. тіло поета перезахоронили в Україні, неподалік від Канева, над Дніпром, на високій горі, як цього бажав він у «Заповіті»

Шевченкові твори — найулюбленіша поезія багатьох українців. Його вірші пронизані вірою у незламність людського духу, в краще майбутнє. Шевченко пророкував торжество майбутнього вільного суспільства, де не буде експлуатації і гноблення.

У наш час полум'яне слово Шевченка нам дуже потрібне. Необхідні його

внутрішня сила, правдивість, ідеали добра, рівності, його політичні переконання, краса і мелодійність його поезій, його велике прагнення свободи, любов до свого народу, до своєї Батьківщини, мрії про майбутнє.

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА У ВИХОВАННІ ПАТРІОТИЗМУ

Панов А. М., студ. 4 курсу факультету агрохімії та ґрунтознавства
Науковий керівник – Кравцов А. І., канд. істор. наук, професор

Тарас Шевченко - символ чесності, правди і безстрашності, великої любові до людини. Вся творчість великого Кобзаря зігріта гарячою любов'ю до Батьківщини, проїнята священною ненавистю до ворогів і гнобителів народу. Його думи, його пісні, його полум'яний гнів, його боротьба за світлу долю трудового люду були думами, піснями, гнівом і боротьбою мільйонів.

Національно-визвольний рух кожного народу неможливий без духовної основи, якою є національна ідея.

Українська національна ідея — це усвідомлення українцями себе як окремого народу з власною історією, своїми політичними, економічними і культурними запитами, власним поглядом на майбутнє України.

Українська національна ідея пройшла тривалий шлях формування — від думок і переконань окремих людей до їх сприйняття широкими народними масами. Від неї пролягає прямий шлях до відродження державності.

У перші десятиліття XIX ст. українська національна ідея була справою одинаків — освічених представників козацької старшини. Проте переважна більшість козацької старшини не вірила у можливість майбутнього відродження Української держави. Своє зникнення з історичної арени й розчинення в середовищі російського дворянства вона сприймала як кінець українства взагалі.

Гідним представником нового покоління патріотів України став Тарас Шевченко. Він розумів, що перетворення славних козацьких нащадків на несхибних царських чиновників — це ще не втрата України, бо залишається багатомільйонне селянство — надійний фундамент національних традицій українського народу. Звернення до народу дало нового потужного імпульсу в розвитку української національної ідеї, зробило її незламною, як незламним був сам народ.

Визначний внесок у розвиток української національної ідеї зробило Кирило-Мефодіївське братство (1830–1840 рр.). Центральними фігурами товариства були Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш і Тарас Шевченко.

Найбільш визначною постаттю у цьому тріумвіраті був Тарас Шевченко. Адже, послуговуючись у своїй творчості народною мовою, поет творив новий її варіант на основі трьох українських діалектів (південно-східного, північного і північно-західного), елементів церковнослов'янської мови, а також мовного матеріалу більш ранніх українських літературних творів. Шевченко тим самим